Myndigheten för civilt försvar

Remissvar

Datum	Ärendenummer
2026-11-11	MCF 2026-12983
Ert datum	Er referens
2026-08-11	LI2026/01158

Sektionen för personalförsörjning och
samhällsplanering (SI-UT-PS)
Kristina Grape
010-240 51 36
Kristina.Grape@mcf.se

Regeringskansliet
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Svar på Remiss Regeringsuppdrag att ta fram förslag på hur typgodkännande av småhus kan genomföras (Boverkets rapport 2026:21)

Myndigheten för civilt försvar är positiv till att författningsförslaget innebär att myndigheten ska underrättas om åtgärden i en ansökan om lokaliseringsbesked avses vidtas inom myndighetens riksintresseanspråk eller tillhörande påverkansområden samt att 2 kap. 2 § plan- och bygglagen ska tillämpas för lokaliseringsbesked. Myndigheten kan dock konstatera att författningsförslaget innebär att en ansökan om lokaliseringsbesked inte prövar markens lämplighet med hänsyn till exempelvis möjligheterna att ordna elektronisk kommunikation. Detta riskerar att påverka nationella kommunikationssystem såsom Rakel, SWEN och SE-Alert, liksom dess användare.

Myndigheten kan också konstatera att författningsförslaget innebär att så kallade förprövade enbostadshus kan få förprövningsbesked, liksom avvika från en detaljplan, utan lämplighetsprövning mot exempelvis riksintresseanspråk enligt 3 kap. miljöbalken. Myndigheten vill betona att både en byggnads placering och utformning kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av riksintresseanspråk för totalförsvarets anläggningar. Därav är det av största vikt att en bedömning sker i varje enskilt fall, utifrån de lokala förutsättningarna.

Vidare innebär författningsförslaget att utökad lovplikt enbart gäller för uppförande av förprövade enbostadshus och tillbyggnad av sådana om de avses placeras inom riksintresseanspråk eller tillhörande påverkansområden för totalförsvarets anläggningar och avser flygplatser, övnings- eller skjutfält. Myndigheten för civilt försvar har i dagsläget inga beslutade riksintresseanspråk

för flygplatser, övnings- eller skjutfält, varpå förslaget till ändring av 9 kap. 36 § plan- och bygglagen inte blir tillämpligt för myndighetens riksintresseanspråk.

Författningsförslaget innebär dessutom att förprövade enbostadshus får uppföras utan att tillhörande höga objekt, såsom skorstenar, antenner och master, begränsas i höjd över enbostadshusens tak. Detta riskerar att påverka det nationella radiokommunikationssystemet Rakel och dess ersättare SWEN, liksom dess användare. Enligt Boverket innebär författningsförslaget en ökad risk att frågor om exempelvis geoteknik, dagvatten och markmiljö inte fångas upp när bygglovsprövningen tas bort för förprövade enbostadshus och potentiellt ökade kostnader för byggherren för extern expertis avseende sådana frågor.

Myndigheten anser att bygglovsbefriade förprövade enbostadshus riskerar att försvåra möjligheten att tidigt identifiera förhållanden som har betydelse för brandskydd och räddningsinsatser, såsom räddningstjänstens tillgänglighet, framkomlighet, brandvattenförsörjning och andra förutsättningar för en effektiv räddningsinsats samt avstånd mellan byggnader. Bygglovsbefriade enbostadshus riskerar även att försvåra planeringen och byggnationen av skyddsrum samt skyddade utrymmen och därmed möjligheterna för civilbefolkningen att söka skydd.

Vidare vill myndigheten understryka vikten av att ny bebyggelse lokaliseras med hänsyn till bland annat människors hälsa och säkerhet, jordförhållanden, möjligheterna att ordna trafik och vattenförsörjning samt risken för olyckor, översvämning och erosion.

Myndigheten för civilt försvar anser att behovet av att underlätta småhusbyggandet i landet inte är ett tillräckligt skäl i sig för att inte reglera hur totalförsvarets intressen samtidigt ska säkerställas. Sammantaget bedömer myndigheten att författningsförslaget motverkar totalförsvarets intressen och försämrar det civila försvarets förmåga.

Utifrån ovanstående avstyrker Myndigheten för civilt försvar författningsförslaget.

I detta ärende har överdirektören Anna Starbrink beslutat. Kristina Grape har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också t.f. avdelningschefen Anna Nyman, enhetschefen Anna Karphammar och sektionschefen Anna-Karin Hamrén deltagit.

Anna Starbrink

Kristina Grape